

A HTMT HÍREI**Gyász hír: Somogyi Árpád farmakológus, az MTA külső tagja**

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy Somogyi Árpád farmakológus, toxikológus professzor, a berlini Szövetségi Egészségügyi Fogyasztóvédelmi és Állategészségügyi Intézet alapító főigazgatója, az MTA külső tagja 2024. január 30-án, életének 86. esztendejében elhunyt. Selye János professzor egyik utolsó doktoranduszától az MTK EB hírlevél XI. évfolyamának 11. számában megjelent portréjával búcsúzunk...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Portréfilm készül a Nobel-díjas Krausz Ferencről

A Nemzeti Filmintézet televíziós produkciók gyártására szavazott meg támogatásokat, így hamarosan film készül Krausz Ferenc Nobel-díjas fizikus, az MTA külső tagjának életéről és munkásságáról. [...] A Televíziós Döntőbizottság hét produkciónak szavazott meg gyártási támogatást. [...] A Kiss Gábor István által rendezett egész estés alkotás bemutatja a tudós életét és munkásságát, rávilágítva kutatásainak mindennapi életünkre is hatást gyakorló jelentőségére – hozta nyilvánosságra a Nemzeti Filmintézet...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: Kikelet és a napkelte

Megszokott ülését tartja az EME Természettudományi Szakosztálya 2024. április 4-én, csütörtökön délután 17 órától az Erdélyi Múzeum-Egyesület székház előadótermében. Szöcs Katalin tart előadást "Kikelet és a napkelte" címmel, a tavaszról, vagyis a kiegyensúlyozott fényviszonyok és az újratelemzés évszakjáról. Az előadás online is követhető lesz a következő linken...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY**Meredeken csökken a születések száma Romániában, a népszerű lombikprogram pedig akadozik**

A 2024-es programra váró nők decemberben tudták meg, hogy a mesterséges megtermékenyítésre az ígérekkel ellentétben egy ideig mégsem kérhető állami támogatás forráshiány miatt. [...] Lészai Lehel nőgyógyász szakorvos, termékenységi szakember, a programban résztvevő kolozsvári Gynia Embrio klinika munkatársa azonban több hónapos csúszásokról számolt be. [...] „Az igény nagy, a natalitás szabadesésben van, erre a támogatásra nagy szüksége lenne mind az államnak, mind a pácienseknek. Költséges procedúráról van szó, elég sok része van, és mindenféle támogatás nagy segítség lenne nekik” – mondta Lészai Lehel. [...] Az Országos Statisztikai Intézet adatai szerint 2022-ben 171132 gyermek született Romániában, ami a legkisebb szám 1930 óta. [...] 2023-ban a tárca közleménye szerint 14 ezerrel több támogatásra jogosult jelentkezett, mint ahányra elég volt az éves keret...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Felmérés: Hiába a szülők anyagi segítsége, nélkülöz a hazai fiatalok negyede

Elvárható a szülőktől, hogy gyermekeiket 24 éves korukig anyagilag, illetve a lakhatás biztosításával támogassák – derült ki a Mathias Corvinus Collegium (MCC) keretében működő Ifjúságkutató Intézet 12 országra kiterjedő közvélemény-kutatásából, amely szerint az önállóvá válás során a legtovább – átlagosan 26 éves korig – éppen a romániai szülők támogatják gyermekeiket. A romániai fiatalok körében a legnagyobb a nélkülözők aránya: Minden negyedik fiatal súlyos anyagi gondokkal küzd. A kutatás alapját képező adatfelvétel 2023 áprilisában zajlott, országonként ezer ember megkérdezésével. [...] Az intézet felmérése szerint a fiatalok lakhatásának megoldásában a szülői szerepvállalást átlagosan a megkérdezettek 71 százaléka tartja szükségesnek...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Egészséges étkezés elnevezésű program: Az iskolák nem hisznek az ígérekben

Háromszékről huszonegy iskola szerepel több mint ötezer gyermekkel azon a listán, amely a kormány Egészséges étkezés elnevezésű programjának február végén jóváhagyott kibővítésére vonatkozik, de a néhány éve kísérleti jelleggel indított támogatásban részesülő iskolák vezetői nem bíznak a megvalósításban, mert pénz hiányában a kezdeti program sem működik folyamatosan: idén még egy árva vasat sem kaptak erre a célra. [...] A program bővítését célzó határozat életbeültetésének valós lehetőségeiről megkérdeztük Kiss Imre megyei főtanfelügyelőt is, aki szerint az érintett vidéki települések 90 százalékában nem

lehet megoldani a meleg ebéd felszolgálatát a fogyasztóvédelmi szabályoknak megfelelő előírások szerint, minden bizonnyal az élelmiszer-csomag, vagyis a szendvics és gyümölcs lesz a megoldás...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Érettségi felkészítő románból Háromszéken

Elsődleges a négy középiskolai tanév román anyagának ismétlése, az érettségi tételek szerkezete szerinti feladatmegoldás, de hangsúlyt fektetnek az adott csoportban lévő diákok sajátos hiányosságainak pótlására, a nyelvi tudás erősítésére is – szögezte le lapunk megkeresésére Szép Helga, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium román szakos tanára, az RMDSZ háromszéki területi szervezete által meghirdetett, hétfőn elrajtolt ingyenes érettségi felkészítő egyik oktatója. [...] Az ingyenes érettségi felkészítőket Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen és Baróton, hét tanár tizennégy csoportban háromszáz diák számára tartja hetente a két románórát...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Elhunyt Szilágyi István Kossuth-díjas kolozsvári író

Életének 86. évében elhunyt szerdán Szilágyi István Kossuth-díjas kolozsvári író, a Helikon folyóirat alapító főszerkesztője. Szilágyi István 1938-ban született Kolozsváron, a család 1940-ben Zilahra költözött, a szilágysági kisváros világa meghatározó élménye maradt. Jogi végzettséggel a háta mögött jelentette meg első írásait az Utunkban, melynek később munkatársa, 1968-tól főszerkesztő-helyettese lett. 1990-től a Helikon néven újjáalakuló irodalmi folyóirat főszerkesztője. Az évtizedek során a magyar irodalom olyan remekműveit tette le az asztalra, mint a Kő hull apadó kútba, az Agancsbozót és a Hollóidő, utolsó regénye, a Messze túl a láthatáron 2020-ban jelent meg. [...] Akinek már életében klasszikussá váltak a remekművei – Balázs Imre József irodalomtörténész Szilágyi István munkásságáról...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Jövönk a Szórványban Egyesület: Változatos programok a Fehér megyei nőknek

Március második hétfőjén egészségügyi tájékoztatással, ingyenes mellrákszűréssel, nőszövetségi találkozóval és hangulatos koncertekkel szólították meg a szebbik nem képviselőit. Az első kiemelt eseményt Bethlenszentmiklóson szervezték, ahol a Jövönk a Szórványban Egyesület kétnapos rendezvénnyel igyekezett felhívni a figyelmet a nőket érintő egyik leggyakoribb és legsúlyosabb problémára, a mellrákra. A találkozón jelen volt Terza Mária Lívia orvosnő, aki az egészséges életmód néhány alapszabályáról tartott előadást. Ezt követően, szombaton és vasárnap ingyenes mellrákszűrésen vehettek részt a nők, ami rendhagyónak számított a környéken. [...] Szombaton, március 9-én, a balázsfalvi református templomban ünnepelték a keresztény nők világ imnapját, amelyet 1887 óta tartanak minden március első péntekén...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A kétnyelvű közúti táblák ügyéről tárgyalt Horony Ákos kisebbségügyi kormánybiztos a közlekedési miniszterrel

Horony Ákos kisebbségügyi kormánybiztos Jozef Ráž (Smer) közlekedési miniszterrel tárgyalt kedden, és többek között a kétnyelvű feliratok és közúti táblák ügyéről is egyeztettek. Horony szerint a miniszter pozitívan állt az érintett problémák megoldásához. [...] Bejegyzése szerint felhívta Ráž miniszter figyelmét arra is, hogy az első osztályú utakon a Szlovák Útkezelő Vállalat nem engedélyezi, illetve nem él azzal a törvényi lehetőséggel, hogy kétnyelvű útjelző táblákat helyezzen ki...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Középkori kutat találtak a királyhelmei Csonkavár udvarán

A város fölé épített királyhelmei várban 2018 óta zajlanak a feltárási munkálatok. Napokkal ezelőtt, a várromhoz tartozó udvaron zajló talajmunkálatok során vélhetően az egykori várhoz tartozó középkori kutat is megtalálták, melynek mélysége a szakemberek szerint a 34 métert is elérheti. Mivel a 2018-ban útnak indult munkálatok előtt sohasem végeztek régészeti feltárást a Csonkavár területén és a szakemberek is sötétben tapogatóztak. [...] Gönczy Bertalan tulajdonost és csapatát az eddigi feltárást során természetesen negatív meglepetések is érték, többek között rengeteg felhalmozott szemetet találtak a területen. Óriási földmennyiséget mozgattak meg, és évről évre új falakat, a falakból pedig egész termeket hoztak a föld alól a felszínre...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: Az ember tragédiáját mutatja be csütörtökön a kassai Thália Színház

Március 14-én lesz Az ember tragédiája bemutatója a kassai Thália Színházban. A magyar drámairodalom megkerülhetetlen alkotását először állítják színpadra a színház történetében. [...] A kassai közönség a színház kamarajellegéből adódóan egy koncentrált, bensőséges, inkább a gondolatiságra és a színészi helyzetekre, semmint a féktelen teatralitásra összpontosító előadásra számíthat. A darabban a veretes madáchi nyelvezet Nádasdy Ádám friss, korszerű prózai fordításával váltakozik. A Tragédiában felvonuló mintegy ötven karaktert tizenkét színész játssza. [...] A Pátria rádió Reggeli című műsorában Rédli Károly rendező mellett

a színészek közül megszólalt Varga Livia, Nagy Nelli, Bencsik Stefi és Balla Barnabás. Kuklis Katalin és Köteles Szabolcs a próbafolyamat utolsó fázisában levő alkotókat arról kérdezte, hogy miben lesz más a kassai feldolgozás...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Megemlékezés Nagyszombatban

Március idusához közeledve a hónap második keddjén Nagyszombatban megemlékeztek az 1848. december 16-i téli hadjárat részét képező nagyszombati ütközetről, folytatva az akkori Nagyszombati Diákkör tagjai által 2006-ban elindított március 15-ei megemlékezéseket. A nagyszombati csata emlékműve a város régi temetőjében található; láncsal elkerített obeliszkjénél sereglettek össze a megjelenetek. [...] Elsőként Zilizi Tihamér elevenítette fel a 176 évvel ezelőtti nagyszombati csata történetét, majd a jelenre vetítve folytatta emlékező beszédét...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Madách-kiadványok bemutatására készülnek Alsósztrégován

Az Szlovák Nemzeti Múzeum – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma március 26-án, 13 órai kezdettel szervezi meg rendezvényét az alsósztrégovai Madách-kastélyban, ahol bemutatásra kerülnek a legújabb Madách-kiadványok: A MI 200 antológia és a Madách évszázadai című konferenciakötet, mely a 2023. október 4-5-én megvalósult nemzetközi tudományos konferencia előadásait tartalmazza. A két kiadványról Csanda Gábor szerkesztővel Ardamica Zorán irodalomtörténész, költő, műfordító beszélget. [...] Ezen felül bemutatásra kerül a Madách-enciklopédia, melyről szerkesztőjével, Praznovszky Mihállyal Kiss Gábor, a Tinta Kiadó igazgatója beszélget. Majd Petres Csizmadia Gabriella bemutatja a „Küzdj és bízza bizzál!” című műveltségi táblajátékot...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Videó: Új szakok versenye a középiskolásokért

Őszre új szakirányok nyílnak a szabadkai Svetozar Marković Gimnáziumban. Egy-egy biológiai és vegyészeti tagozatot indítanak. E tantárgyak oktatására ezen tagozatokon külön hangsúlyt fektetnek majd, ezért azok ideálisak lesznek azoknak a diákoknak, akik a középiskola befejezése után orvosi, biológiai, vegyészeti, gyógyszerészeti, fogászati, műszaki egyetemi karokra szeretnének majd felvételizni. [...] Szabadkai Vegyészeti-technológiai Iskola is közzé tette már a 2024/25-ös beiratkozási tervét. Eszerint kilenc első osztályos tagozat nyílik majd náluk őszre. Hat tagozaton szerb, három tagozaton magyar nyelven folyik majd az oktatás...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A zentai múzeum sokszínű programmal várja a gyerekeket

A Zentai Városi Múzeum néprajzos múzeumpedagógusa, Burány Katalin elmondta, hogy a múzeumpedagógia célja, hogy a gyerekeket közelebb hozza a múzeumi tárgyakhoz, és a kultúra tiszteletére nevelje őket. Mint mondta, a kezdeményezés szakított a régi múzeumi hagyományokkal, ahol tárgyakat mutattak be a közönség számára ahol ezekhez nem lehetett hozzányúlni, nem lehetett őket közelebről megvizsgálni. [...] Hozzátette, hogy a gyerekeket leginkább azzal tudják megnyerni, hogy a múzeumot nem egy olyan helyként tüntetik fel, ahol csöndben kell nézelődni, és semmihez nem szabad hozzányúlni. [...] Egy holokauszt és Radnóti témájú vándorkiállításához elhívtunk 3. és 4. osztályos középiskolás tanulókat, akik megtanulták a kiállításához kapcsolódó tárlatvezetést, majd ők vezették az általános iskolás csoportokat...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Újvidéki Prózanapok

Nagy Abonyi Árpád Hermész tenyerén és Bicskei Gabriella Lordanya képpel című kötetét mutatták be elsőként az Újvidéki Prózanapok elnevezésű mini fesztiválon szerdán este. A Forum Könyvkiadó Intézet első alkalommal szervezte meg a kiadványait népszerűsítő rendezvényt. [...] Csütörtökön a traN(S)zakció műfordítás-sorozattal és Szemerédi Fanny legújabb könyvével ismerkedhetnek meg az érdeklődők. [...] A Forum Könyvkiadó Intézet gondozásában több mint 20 kötet látott napvilágot tavaly...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

A magyar festészet jelentős alakjára emlékeztek Óbecsén

Az óbecsei Than Fivérek Értelmiségi Kör szervezésében Than Mór halálának 125. évfordulója alkalmából hétfőn ünnepi megemlékezést tartottak a neves festőművész szülővárosában, Óbecsén. A 17 órakor kezdődő szentmisét Fazekas Ferenc szabadkai megyéspüspök szolgáltatta a belvárosi Nagyboldogasszony-templomban. A szentmisét követően a helyi Városi Múzeum közreműködésével a művész munkásságát bemutató kiállítás nyílt a Than Emlékházban. [...] A látogatók Than Mór egy eddig még

nem látott művével is megismerkedhetnek: Kossuth Lajos kérésére ő tervezte az első magyar bélyeget. [...] Fontos tudnunk, hogy a festőművész a nagy történeti és a mitológiai témákban, továbbá az egyházi festészetben is jelentőset alkotott – mondta Szarka Mándity Krisztina, a Zentai Városi Múzeum művészettörténésze...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

A Zentai Városi Múzeumban megnyílt a Bolyai Tehetséggondozó képzőművészet szakos végzőseinek a kiállítása

A szerda este megrendezett megnyitón Csikós Pajor Gizella, a tehetséggondozó gimnázium igazgatónője gratulált az iskola képzőművészeti szakos tanulói 13. nemzedékének és köszöntötte a megnyitón összegyűlt népes közönséget...” Vajma.info: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Új funkcióval bővült a Kárpátaljai Tudományos Adatbank

A Kárpátaljai Tudományos Adatbank a Momentum Doctorandus által gondozott adatbázis, amely a Bethlen Gábor Alapkezelő támogatásának köszönhetően jött létre 2014-ben, új funkciókkal bővült. Mostantól a felhasználók regisztrálhatnak az Adatbank oldalára, ahol egyedül kezelhetik a már ott lévő profiljukat, frissíthetik a publikációs listájukat. [...] A közlemény szerint a kutatók és doktoranduszok mellett bárki regisztrálhat az oldalra és szabadon tölthet fel olyan, már közkinccsé tett Kárpátaljával kapcsolatos könyvet, cikket, tanulmányt, amely még nem érhető el az Adatbankban. [...] Jelenleg több mint 500 Kárpátaljával kapcsolatos könyv, 1000 cikk és tanulmány, 50 disszertáció, és 50 kutató bemutatkozása érhető el...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Nyolcadjára szervezett szónokversenyt a Rákóczi-főiskola szakképzési intézete

Nyolcadik alkalommal szervezték meg a Kárpátaljai Magyar Szónokversenyt a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetében (II. RF KMF FSZI). [...] Kudlotyák Krisztina, a program házigazdája, az intézmény oktatója köszöntőjében elmondta, hogy nyolc évvel ezelőtt azért született meg ez a verseny, hogy ösztönözzék a fiatalokat a nyilvános felszólalásra, véleménynyilvánításra. Beszámolt arról, hogy a program elindítása óta számos sikert értek el, hiszen az itt győztes diákok közül többen értek el jelentős eredményt az Eötvös József Kárpát-medencei középiskolai szónokversenyen. [...] Az első helyezett beszédét március 15-én a Rákóczi-főiskola központi megemlékezésén mondja el...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: Filmvetítés a Hungarológiai központban

Filmvetítésre gyűltek össze az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének történelem szakos diákjai az ungvári Hungarológiai központban. A vidékünk történelme és épített öröksége iránt érdeklődő fiatalok a Beregszász szíve című dokumentumfilmet nézték meg. Az alkotás a Beregszászi Művelődési Ház, az egykori, 1883-tól működő Nagyzsingóga történetét, a 60-as évek végén betonszarkofág mögé zárt épület rekonstrukciójának terveit mutatja be. [...] Zubánics László történész, az MTA külső köztestületének tagja, a rendezvény moderátora hangsúlyozta, a projekt révén az épület új lélegzetet kap Beregszász pedig egy európai szintű kulturális térrel bővül...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Somogyi László a Lembergi Magyarok Kulturális Szövetség élén

Nemrégiben elnökváltás történt a Lembergi Magyarok Kulturális Szövetségnél. [...] Ennek kapcsán Somogyi Lászlóval, az új elnökkel beszélgettünk. [...] Mióta működik az egyesület? Már nagyon régóta működik, már talán több mint 30 éve. Amikor még diák voltam, egy ismerősöm hívott meg a társaságba. [...] Lembergben születtem, de édesapám magyar volt. Tiszasalamonban éltek a nagyszüleim és ott töltöttem a vakációkat, ott tanultam meg magyarul. [...] Új, friss elnökként milyen célokat tűztél ki magad elé? [...] Fenntartani a magyarságot. Ebben az évben van egy komolyabb tervünk. Idén emlékezünk meg a Málenyikij robot 80. évfordulójára...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

50 éves a New Brunswick-i Széchenyi István Magyar Iskola és Óvoda

Alapításának 50., jubileumi évfordulóját ünnepelte a New Brunswick-i (New Jersey állam) Széchenyi István Magyar Iskola és Óvoda a helyi Hungarian American Athletic Club (HAAC) báltermében. A köszöntőbeszédet Varga Gyula egykori iskolaigazgató díjazása, majd egy közös villásreggeli, végül a helyi Fészker banda mesemondása és a magyarországi Déryné Szintársulat előadása

követte. Az ünnepség második része az iskola május 19-i színelőadása lesz, amikor Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálig című regényének musicalváltozatát adják elő...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Dráma felolvasó estek a Madrid Egyesület szervezésében

Az „Okularé Projekt” nemzetközi felolvasóest sorozat decemberi fordulójában is részt vett Madrid. Az este során az alábbi három, az "iksz" hívó szóra íródott különleges egyfelvonásos szöveg hangzott el a madridi magyar közösség előadásában. [...] Az „Okularé Projekt” februári felolvasóestjén ismét három, ezúttal a „KÖZ” hívó szó által ihletett egyfelvonásos drámát hallgathattunk meg...” Forrás: Madach.es: [teljes cikk >](#)

Kötet: Magyarországról szeretettel. A bevándorló

Amikor pár hete a bostoni magyarok közösségi csoportjában posztolták e könyv megjelenését, majd külön felhívták figyelmemet a 95 évét akkoriban betöltő Weinzierl (Várnay) Tiborra, még nem tudtam semmit a Magyarországon, majd Kanadában, és végül Massachusetts államban közismert magyar énekesről és hegedűművészről. A viszonylag egyszerű angolsággal és sokszor helytelen magyarságú nevekkel, de rengeteg hittel és szeretettel megírt életrajzi könyv nemcsak egy rögzös és tanulságos bevándorló életút rögzítése rendkívül olvasmányos, szinte élőszavas formában, hanem történelmi kor dokumentum is. [...] 1957. február elsején érkeztek Montréalba, több ismert magyar énekessel, mint például Rozsnyai Emiliával és Bán Ibolyával, a Magyar Operaház énekesnőivel együtt...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Újra megnyílt a magyar diaszpóra pályázat

Megjelent a magyarországi Bethlen Gábor Alapkezelő pályázata a diaszpórában élő magyarok szervezeteinek. A több mint egymillió eurós keretből a következő egy év működési költségeire és programok szervezésére is lehet támogatást kérni. A pályázat támogatja a magyar nyelvű könyvek és újságok kiadását, illetve szobrok, emléktáblák alkotását. Ezen kívül iskolai, tudományos, vallási, kulturális és sportesemények, táborok megrendezésére is nyerhető hozzájárulás. [...] Legalább ötszázezer, legfeljebb ötmillió forintos támogatást lehet kérni, ez átszámítva mintegy 1.200 és 12.000 eurós összeget jelent...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)